

מסורת הש"ס

אין צדין פרק שלישי ביצה

כו.

עין משפט
גר מצוה

כו א מ"י ס"ג
המלכות נכנסו
הכלה ד סמך עשין ר"ח
טו"ש"י י"ד ק"י י"ז ס"פ
ז:

רבינו חננאל

נגמר בשולן נראו, ואנו
בשולן איתן בירושלם
הנה אין מוקפה, א"ל
אבי ושלמון חקיש
לן כל קריית דבין
השמשות דאיתן רוחות
בין השמשות ואת ראויות
לאבילה, ולמחר אבילין
מנייהו, אלא כל דבר
שגמרו בירושלם כגון
אילו אן קביעא לן
דוראין אן מוקפה, כי
קביעא לן גמרו בירושלם
שמי, ולא אשמיטא,
ר' יהודה נשיאת הוה
לית כפיר, שדרה לר'
אבי בירושלם, סבר
דלא למיחיהו, א"ל
ר' ירמיה וואו ר'
יהודה תני במתניתין
יד מוסתה ודא, ור'
יהודה ור' שמעון הלכה
כר' יהודה, ואימא
למתניתין ברוואין מומין
בירושלם, ר' יהודה
מאיר ור' שמעון אסור,
וכן ר' יצחק נפתח לא
רצה לבקר מומין בירושלם,
ואמר לו ר' ירמיה סמו
שמיטת לר' אבי, א"ל
ר' אבא לר' ירמיה למה
אינך מתיב לר' אבי ולר'
יצחק נפתח לעשות כר'
שמעון דאמר אין דוראין
מומין, א"ל ר' ירמיה
ואת מה בידך, א"ל
הנה אסור ועירא הלכה
כר' שמעון, ואימא
פסחא דאמר קאמר, מוקפה
לה ר' אשמיטת במתניתין
דאיתן בחיותה את ר'
שמעון בלשון חכמים,
ש"מ הילכתא בחיותה, מאי
הוה עלה, תיש מראשיתן
ר' שמעון בן מנסיא
וחביריו שהקרימו באותו
הזמן שהיו קודם ר' מאיר
ואמר הלכה כר' מאיר,
רתנן בבכורות (בפרק)
עד כמה ישאל חייב
ליטפל בבכור, השוחט
את הבכור ואח"כ הראה
מומו, ר' יהודה מתיב, ר'
מאיר אומר הוואל תשחט
שלא ע"פ מוסתה אסור,
דייקאין אלמא קסבר ר'
מאיר ראיית בכור כר', א"ל
אבי אסור החם בראיית
מומין בירושלם, פליגי,
בגזירת מומין שבגוף אסור
מומין שבשן פליגי, ספני
שמשחין לאחיהו, פסיה,
וקסא הוא דקא קניי ר'
מאיר החם, אסור ורדינא
לא היה רואה מומין
בכור בירושלם, וא"ר אבי
שפיר סביר דלא חזי, ר'
אבי הוה רואה מומין
בירושלם ולמחר בירושלם
שואלו א"ר נפל בו מום.

אלא נגמרו בירושלם א"ל מבעיא לן וכו', וא"ל אמאי לן מוכח
מהני דכופין את הכל לפני האפרוחין כדי שיעלו וירדו
וקאמר (שם מג.) מותר לטלטל פי' אחר שירדו מותר לטלטל הכל
אע"פ שהיה אסור כשעלו האפרוחים עליו בחצי היום אלמא לן
מוקפה לחצי שנת סו"ל דשמיטת
דחי כמו גמרו בירושלם א"ל שמיטת
להפריש מעליו דהא שרין קדרות
אע"פ דבין השמשות רוחות הן ועוד
יש לומר דהסם מיירי לענין טלטול
דפשיטא ליה דלן מוקפה לחצי שנת
והכא קא בעי לענין אכילה:

אלא ר' מאיר קנשא קא קניי.
ופסיק רבינו יתחק דהלכה
כרבי יהודה דקנשי חסם בבכורות
(דף פח: ושם) סתמא דש"ס אליכא
ד' יהודה ואע"פ ד' מאיר ור' יהודה
להלכה כרבי מאיר בגזירותיו היינו
ודאי בגזירותיו אכל לא בקנסותיו: ועל

למעבר עובדא כר' שמעון א"ל ואת מה בידך א"ל הכי אמר ר' זירא הלכה
כר' שמעון אמר ר' מאיר דהוא יאוכי ואסך להחם ואגמרה לשמעתא מפומיה
דמרה כי סליק להחם אשכחיה לר' זירא א"ל אמר מר הלכה כרבי שמעון
א"ל לא אנה מסתברא אמרי מדרתני במתניתין ר' שמעון אומר כל שאין
מומו ניכר מבעוד יום אין זה מן המוכן וקתני לה בברייתא בלשון חכמים
ש"מ מסתברא בוותיה מאי הוה עלה אמר רב יוסף ת"ש ידחליא ב"אשלי
רבכרי דאמר רבי שמעון בן פזי א"ר יהושע בן לוי א"ר יוסי בן שאול אמר
רבי משום קהלא קרישא דבירושלם ר' שמעון וחביריו אמרו הלכה כרבי
מאיר אמרו ואת אינהו קשישי מניה טובא אלא בשיטת ר' מאיר אמרוהו
דתנן השוחט את הבכור ואחר כך הראה את מומו ר' יהודה מתיב ורבי
מאיר אומר הוואל וגשחט שלא על פי מוסתה אסור אלמא קסבר ר' מאיר
ראיית בכור לאו בראיית טרפה ראיית בכור מחיים ראיית טרפה לאחר
שחיטה ומינה ראיית טרפה אפילו ב"ט ראיית בכור מערב י"ט א"ל אביי אמו
החם ברוואין מומין פליגי בקנסא פליגי דאמר רבה בר בר חנה אמר רבי
יוחנן ב"דבוקין שבעין כולי עלמא לא פליגי דאסור משום דמשתנין כי פליגי
במומין שבגוף רבי מאיר סבר גזרינן מומין שבגוף אמו מומין שבעין ור'
יהודה סבר לא גזרינן אמר רב נחמן בר יצחק מתניתין נמי דיקא דקתני ר'
מאיר אומר הוואל וגשחט שלא על פי מוסתה אסור שמע מינה קנסא הוא
דקא קניי שמע מינה אמי ורדינא חזי בוכרא דבי נשיאה הוה בימא
טבא לא הוה חזי אמו ואמרו ליה לרבי אבי אמר להו שפיר קא עביד
דלא חזי איני והא רבי אבי גופיה חזי רבי אבי כי חזי מאתמול הוה חזי
וכי"ט

ומפרש רב יוסף אמרו נתמיה וכי אפשר שקלה קדישא אומרים דבר זה על ר' שמעון בן מנסיא
וחביריו אמרו הלכה כר' מאיר ועבדינן כחיהו: והא אינהו קדימי וקשישי מיניה טובא. קהלא קדישא דאמרה רבי להא שמעתא משמיהו
קשישי מר' שמעון בן מנסיא טובא דהא ר' שמעון בן מנסיא בימי רבי יצחק היה דתנן בנבנות (פ"ו ה"ט) אמר ר' שמעון בן מנסיא אלו שבע
מדות שמת חכמים נתלמידים כלן נתקיימו דברי ובעלי נמי אפלוג צהדים והכי אמרי הוה קהלא קדישא הלכה משמיהו דר' שמעון
בן מנסיא דקתני ר' שמעון וחביריו אמרו הלכה כר' מאיר: אלא. הכי אמרו קהלא קדישא ר' שמעון בן מנסיא וחביריו שאלו ר' שמעון
מומין בשיטת ר' מאיר אמרו. וכן אפשר שהקנים נתנו דעתם על דברי הנכונים ואמרו דברי פלוני נטין אחר דברי ר' פלוני שהיה לפניו:
השוחט את הבכור. קודם שהמירו חכם ואח"כ הראה את מומו לחכם: **אלמא קסבר ר' מאיר ראיית בכור.** אינה קלה ככרית טרפה
דאחשבה רבנן וכל עגמה לא התרת בכור תליה צה שאף שחטמו אסורה קודם שיראו ואינו דומה לראית טרפה שהמירו לבדקה אחר
שחיטה: ומוינ. אומנה למדו ר' שמעון בן מנסיא וחביריו ואמרו כיון דחשיבא כולי האי הוה ליה כמתקן שיוכדן דין ואסור לראותו ב"ט
ואע"פ שהטרפה נבדקה ב"ט והיינו תליא בשלי רבכרי שאלו אמרו קהלא קדישא דהא דר' שמעון כר"מ אולא וקמו להו ר' שמעון בן יוסי ור'
מאיר נחמד שיעתא וכו"ל ר' יהודה יחד ואין דבריו של אחד במקום שנים: **אמר ליה אביי.** לרב יוסף: אעו. הוה דר"מ דכבר ברוואין
מומין לאחר שחטה פליגי ומשום טעמא דחשיבותא אמרה ר"מ למלמיה והא קנסא קנים כדמפרש ואזיל ואילו א"ל אסור שחטו וסבבור שהוא
יחד מפי מוסתה אפילו ר"מ מודה דרוואין: **בדוקין.** טיילא כמו הניטע בדוק שמים (ישעיה ח) את מוס זה דוק שבעין: **כולי עלמא.** אפילו ר'
יהודה מודה דאסור מפני שמשתנה לאחר החיטה יש דוק שגראה לאחר שחטה מוס קבוע שאילו ראהו לפני שחטה היה נראה עובר: **במומין
שבגוף.** כגון נקלפה אונן נשברה ידו דלא נשתנה בשביל השחיטה: **מסני.** בבכורות נמי דיקא דמשום גזירה קאסר ליה וקנסא קנים כדי שלא
ירגיל עוד מדלק קתני ר"מ אסור דנהי משמע דאסורו תלי בגופו שאין ראייתו לאחר שחטה כלום אלא הוואל ועבר ושחטו שמע מינה זהו טעמו
של דבר מפני שהקיל לשחטו ותלה ר"מ הדבר בדבריו של כהן זה שהקיל בו: **אמי ורדינא.** נאה היה ועל שם ורדיס היה נקרא. ולי נראה מאותו מקום
שמו ורדינא כדאמרין צעיריבין (דף מט.) שנקרא מאנשי ורדינא ואנשים לקנים וא"ר עין בממוין היו: **מאסמול הוה חזי.** אם קבוע אם עובר:
וכי"ט

גמר לכו בשוליהו. אשתרו ולא אמרין שעה אחת היו מוקפות
וידמו: **ולטעמיה.** דמשות לכו לרמיחון מורת מוקפה וילפת מינה
דלון מוקפה לחצי שנת: **קשישי לך.** מהשחט דלא מוכל למרן היאך
אנו אולכים שום קדרות כללי שבתות דעל כרחק המוקפה לצין
השמשות מוקפה לכלי יומא והכי
בין השמשות כל הקדרות מסולקות
מרוחמות מן הכירה ואכלין מנייהו
לאורחא: **אלא מידי דגמרו בירושלם**
לא קא מבעיא לן. דכיון דבירושלם
לקתנו בו ביום לא מוקפה ליה מדעמיה
מפני דחיותו הלכך פולין ועדשים
אינם ראיה לכלא ומהאי טעמא נמי
שרין קדרות של בין השמשות: **כי
קא מבעיא לן גמרו בירושלם שמיט.**
ע"י חמה דכיון שאין בידו לקתנו מסח
דעמיה מניה: **סוס ליה הוה בוכרא.**
והווי לו בניתו כהנים סמוכין על
שלתו ואוכלין בכורות: **רבי יהודה
ור' שמעון הלכה כרבי יהודה.** הכי
כילינן לכו צעיריבין (דף מו:): **אמר
לוי.** ר' זריקא לר' אבא: **ואם מה
בידך.** דשנקת לרבי יהודה ובעית
למעבר כר' שמעון ממי שמעת דהלכה
כר' שמעון צו: **אמר מאן דהוא.**
אחד מן התלמידים מי שהוא ולא נודע
שמו: **אזכי ואסך.** הכי לון שאזכי
לעלות לאחר ישראל למקום שרבי
זירא שם דהוא מרה דשמעתא דאמרי
משמיה הלכה כר' שמעון ואגמרה
לשמעתא מפומיה: **אנה מסתברא
אמרי.** כן אמרתי דמסתברא כרבי
שמעון אכל לא שמעתי שהוקבעה
הלכה למעשה כמותו: **בלשון חכמים.**
דקתני לעיל(א) אחא אייתי מתניתא
בדיה בין שולן צו מוס מוע"ט בין
שולן צו מוס ב"ט חכמים אומרים
כו' ור' שמעון הוא דקאמר הכי וקרי
ליה חכמים: **כאשלי רבכרי.** נחבליס
גדולים וגסיס שקשין לינתק כלומר
חכמים גדולים אמרוהו ואין נטין
לבטל דנריה: **ר' שמעון בן מנסיא
ופציריו.** אותן שאמר עליהן הכי
אמרו אין רואין מומין ב"ט: **אמרו
הלכה כר' מאיר.** בבכורות. השחט
משמע שמעדין קהלא קדישא על ר'

שמעון בן מנסיא שומר עוד דבר זה.
וחביריו אמרו הלכה כר' מאיר ועבדינן כחיהו: והא אינהו קדימי וקשישי מיניה טובא. קהלא קדישא דאמרה רבי להא שמעתא משמיהו
קשישי מר' שמעון בן מנסיא טובא דהא ר' שמעון בן מנסיא בימי רבי יצחק היה דתנן בנבנות (פ"ו ה"ט) אמר ר' שמעון בן מנסיא אלו שבע
מדות שמת חכמים נתלמידים כלן נתקיימו דברי ובעלי נמי אפלוג צהדים והכי אמרי הוה קהלא קדישא הלכה משמיהו דר' שמעון
בן מנסיא דקתני ר' שמעון וחביריו אמרו הלכה כר' מאיר: אלא. הכי אמרו קהלא קדישא ר' שמעון בן מנסיא וחביריו שאלו ר' שמעון
מומין בשיטת ר' מאיר אמרו. וכן אפשר שהקנים נתנו דעתם על דברי הנכונים ואמרו דברי פלוני נטין אחר דברי ר' פלוני שהיה לפניו:
השוחט את הבכור. קודם שהמירו חכם ואח"כ הראה את מומו לחכם: **אלמא קסבר ר' מאיר ראיית בכור.** אינה קלה ככרית טרפה
דאחשבה רבנן וכל עגמה לא התרת בכור תליה צה שאף שחטמו אסורה קודם שיראו ואינו דומה לראית טרפה שהמירו לבדקה אחר
שחיטה: ומוינ. אומנה למדו ר' שמעון בן מנסיא וחביריו ואמרו כיון דחשיבא כולי האי הוה ליה כמתקן שיוכדן דין ואסור לראותו ב"ט
ואע"פ שהטרפה נבדקה ב"ט והיינו תליא בשלי רבכרי שאלו אמרו קהלא קדישא דהא דר' שמעון כר"מ אולא וקמו להו ר' שמעון בן יוסי ור'
מאיר נחמד שיעתא וכו"ל ר' יהודה יחד ואין דבריו של אחד במקום שנים: **אמר ליה אביי.** לרב יוסף: אעו. הוה דר"מ דכבר ברוואין
מומין לאחר שחטה פליגי ומשום טעמא דחשיבותא אמרה ר"מ למלמיה והא קנסא קנים כדמפרש ואזיל ואילו א"ל אסור שחטו וסבבור שהוא
יחד מפי מוסתה אפילו ר"מ מודה דרוואין: **בדוקין.** טיילא כמו הניטע בדוק שמים (ישעיה ח) את מוס זה דוק שבעין: **כולי עלמא.** אפילו ר'
יהודה מודה דאסור מפני שמשתנה לאחר החיטה יש דוק שגראה לאחר שחטה מוס קבוע שאילו ראהו לפני שחטה היה נראה עובר: **במומין
שבגוף.** כגון נקלפה אונן נשברה ידו דלא נשתנה בשביל השחיטה: **מסני.** בבכורות נמי דיקא דמשום גזירה קאסר ליה וקנסא קנים כדי שלא
ירגיל עוד מדלק קתני ר"מ אסור דנהי משמע דאסורו תלי בגופו שאין ראייתו לאחר שחטה כלום אלא הוואל ועבר ושחטו שמע מינה זהו טעמו
של דבר מפני שהקיל לשחטו ותלה ר"מ הדבר בדבריו של כהן זה שהקיל בו: **אמי ורדינא.** נאה היה ועל שם ורדיס היה נקרא. ולי נראה מאותו מקום
שמו ורדינא כדאמרין צעיריבין (דף מט.) שנקרא מאנשי ורדינא ואנשים לקנים וא"ר עין בממוין היו: **מאסמול הוה חזי.** אם קבוע אם עובר:
וכי"ט

(א) צעיריבין מו: בכורות
י"א. (ב) צעיריבין ככ. חולין כ.
(ג) שם ודעה חמ. (ד) ובי
לא: ע"י (ז. א.) (ז. א.) (ז. א.)
מלשון ויעש. א"ל. כלומר
אילנות נבחים והיו חכמים
גדולים כדמיי היה אסור
אח' נלשון (וחולין כ.)
ובדמיתין פסחים ק"ב.
ההוא ליתקן יתלה בלשון
גדול. (א) בכורות חמ. (א) שם
פ"א. (א) (דף כו: א.) (א) לפי
ג' מהמ"ט לפי (א) ג' לא
קד' דין. (א) ע"י נטין. (א)
דשם קהלא שפיר נאה.
(א) חולין כ. (א) חמ. (א) חמ.
כמו גמרו בירושלם דהכי
למפרש מעליו דהא שרין
קדרות אע"פ דכ"ה פ"ה (שם)
רוחמות הן דכ"ה פ"ה (שם)
קאמר א"ל הוה נטין. (א) חמ.
אסור לטלטל וא"ל לא הוה
כגמרו בירושלם חמ. (א) חמ.
מכיר כו. כולי' מהשחט.
(א) צעיריבין מו. חמ. חמ. חמ.
(א) צעיריבין יבמות לו. חמ.
מי שביד ומוקפות ביד כ.
ד"ה ומוקפות ומוק' ביד עב.
ד"ה ומוקפות ומוק' ביד עב.
שליח ד"ה ומוקפות ומוק'
בכורות חמ. ד"ה חמ.
ומוקפות ומוק' חמ. ד"ה
אמר ר' עקיבא.

לענין רש"י

טיילא. קודם בעין
שמשחט את הראיה.

מוסף רש"י

אמר מאן דהוא. א"ל
אחד מן הדוכים (מ"ו כב.)
אחד מן התלמידים ולא
זכרין א"ל שפירי הגמא
מי הוה (וחולין כ.) באשלי
רבכרי. חמלס שנים
וחמלס. ר"מ אומרים
אילנות גדולים. כמו ויעש
א"ל (מ"ו א.) ואחר כך
השחט את מומו. לאחר
שחטה יתמלא קבוע
(בכורות חמ.)

